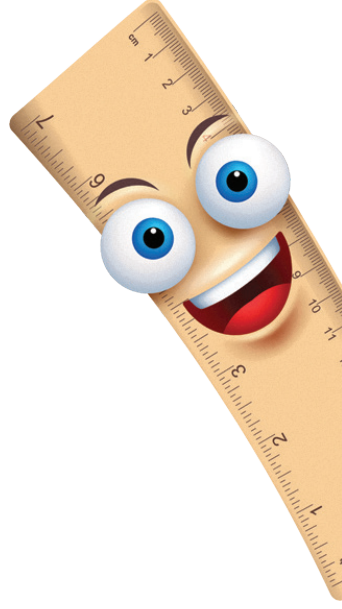

MUTLAK BAŞARI

8. SINIF

TÜRKÇE

SORU BANKASI

Dizgi - Grafik

MU BA Yayıncılık Dizgi - Grafik Birimi

Baskı

Ayrıntı Basım Yayım ve Matbaacılık Hizmetleri San. Tic. A.Ş.
Tel: 0.312 802 00 53 - 54 • Matbaa Sertifika No: 49599

Öneri ve düşünceler için

info@mubayayinlari.com • Tel: 0 312 504 64 41

Yayın ve Dağıtım

MU BA Yayıncılık Ltd. Şti.
Ostim (OSB) Mahallesi 1203. Cadde No: 38/1/2 Yenimahalle - ANKARA
Tel: 0 312 504 64 41 • Faks: 0 312 232 26 69
www.mubayayinlari.com

ISBN: 978-975-6526-80-4

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığının bandrolü ile satılmaktadır.

Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını rica ederiz.

Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları **MU BA YAYINCILIK LTD. ŞTİ.**'ne aittir.
Hangi amaçla olursa olsun, yayınların tamamının veya bir bölümünün, şirketin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması yasaktır.
MU BA bir Murat Yayınları Ltd. Şti. markasıdır.

İSTİKLAL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
“Medeniyet” dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri “toprak” diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecdile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruhumücerret gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Mehmet Akif Ersoy

SUNU

Değerli Veliler, Sevgili Öğrenciler,

Liselere geçiş için yapılan yeni sınavın genel yapısı ve soru biçimleri, öğrencilerden günlük hayata dönük bilgi, beceri, tutum ve değerleri kazanmalarını bekliyor. Artık öğrencilerden sadece sınava hazırlanmaları değil hayata hazırlanan bireyler olarak kendilerini yetiştirmeleri isteniyor. Aynı durum, liselere geçişte uygulanan sınavın örnek tuttuğu ve aynı amaca yöneldiği TIMSS ve PISA gibi uluslararası sınav ve saha araştırmalarında da görülüyor.

MUBA Yayınları olarak sorularımızı MEB'in gerçekleştirdiği sınavda olduğu gibi çoktan seçmeli test maddeleriyle kurguladık ve aynı zamanda ölçülen beceriler ve kazanımlar açısından tümüyle ulusal ve uluslararası standartlara göre hazırladık. Tüm dünyada yapılan uluslararası alan araştırmaları ve MEB'in yeni sınav sistemi öğrencilerden her geçen gün daha ileriye giden ve gelişen beceriler bekliyor. Bizler bu sebeple hazırladığımız yayınlarımızla öğrencilerimizin her alanda okuyan, araştıran, tahmin yürütebilen, analitik düşünebilen bilimsel yöntem ve becerileri kullanabilen bireyler olmalarına destek olmak amacındayız. Öğretim programlarının içeriklerini ve kazanımlarını göz önünde bulundurarak gerçek hayat durumlarına uygun olarak tasarladığımız sorularla kıymetli öğrencilerimizin üst düzey düşünme ve bilişsel becerilerinin gelişimine odaklandık.

Yayınevi olarak bizim çalışmalarımız ve velilerinizin özverileri, sizlerin iyi yetişmesi içindir. Sizlere bu kaynakları sunmaktan dolayı kıvanç duyuyoruz. Asıl kıvanç ve sevincimiz ise sınav sonrası gülen yüzleriniz olacaktır. Derslerinizde ve gireceğiniz sınavlarda başarılı olacağınıza inancımız tam. Ömür boyu başarı, sağlık ve mutluluk diliyoruz.

MUBA YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

FİİLİMSİLER 1	6
FİİLİMSİLER 2	8
SÖZCÜĞÜN ANLAM ÇERÇEVESİ.....	11
SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİLERİ	13
KALIPLAŞMIŞ SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM	15
SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM	17
SÖZCÜKTE VE SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM	20
SÖZ SANATLARI	23
CÜMLE ÖGELERİ 1	26
CÜMLE ÖGELERİ 2	29
YAZIM KURALLARI 1	32
YAZIM KURALLARI 2	36
YAZIM KURALLARI 3	38
NOKTALAMA İŞARETLERİ 1	41
NOKTALAMA İŞARETLERİ 2	45
NOKTALAMA İŞARETLERİ 3	47
FİİL ÇATISI 1	49
FİİL ÇATISI 2	51
CÜMLEDE ANLATIM	53
CÜMLEDE YANSITILAN KAVRAM.....	56
CÜMLELER ARASI ANLAM İLİŞKİLERİ.....	58
CÜMLE YORUMLAMA 1.....	60
CÜMLE YORUMLAMA 2.....	62
METİN TÜRLERİ	65
CÜMLE TÜRLERİ 1.....	69
CÜMLE TÜRLERİ 2.....	72
PARAGRAFTA ANLATIM.....	75
PARAGRAFTA YAPI.....	78
PARAGRAFTA KONU VE BAŞLIK.....	81
PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE VE TEMA	85
PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE	88
METİN YORUMLAMA 1	91
METİN YORUMLAMA 2	94
METİN YORUMLAMA 3	97
METİN YORUMLAMA 4	100
ANLATIM BOZUKLUKLARI 1	106
ANLATIM BOZUKLUKLARI 2	109
ÜST DÜZEY BİLİŞSEL BECERİLER 1	111
ÜST DÜZEY BİLİŞSEL BECERİLER 2	116
ÜST DÜZEY BİLİŞSEL BECERİLER 3	121
ÜST DÜZEY BİLİŞSEL BECERİLER 4	126
ÜST DÜZEY BİLİŞSEL BECERİLER 5	134
SÖZEL MANTIK 1	138
SÖZEL MANTIK 2	141
TABLO, GRAFİK VE GÖRSEL OKUMA 1	145
TABLO, GRAFİK VE GÖRSEL OKUMA 2	149
TABLO, GRAFİK VE GÖRSEL OKUMA 3	155
TABLO, GRAFİK VE GÖRSEL OKUMA 4	160
TABLO, GRAFİK VE GÖRSEL OKUMA 5	167
CEVAP ANAHTARLARI	174

FİİLİMSİLER

1

1.

Fiil anlamını korumakla beraber
cümlede isim, sıfat ya da zarf (belirteç)
görevini üstlenen sözcüklere fiilimsi
(eylemsi) denir.
Fiilimsiler, fiil kök ya da gövdelerine
belirli eklerin getirilmesiyle türetilir.

Sema'nın bu açıklamasına göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük fiilimsi değildir?

- A) Sağına soluna bakınarak yürüyordu.
B) Çocuk sevinçle annesine sarıldı.
C) Dantel örmeyi ninesinden öğrenmiş.
D) Kırmızı ışıktaki geçenlere ceza yazılmış.

2. Fiilimsiler, kip ve kişi eki almaz fakat olumsuzluk eki alabilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer alan altı çizili sözcük bu açıklamayı örneklendirmektedir?

- A) Uzun uzun el sıkışarak ayrıldılar.
B) İşinden kovulmayı bile göze almıştı.
C) Bu şehirde ömür boyu kalmayı düşünüyorum.
D) Dersin sonunda anlaşılmayan bir ayrıntı kalmamıştı.

3. İsim-fiiller, cümlede isim görevinde kullanılan fiilimsilerdir.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde birden fazla isim-fiil kullanılmıştır?

- A) Gülmek, ruh sağlığının belirtisidir.
B) Her sabah yürüyüş yapmayı severim.
C) Başarını başkalarıyla paylaşmayı öğren.
D) Eğlenmek sizin en doğal hakkınızdır.

4. • İsim-fiiller, yüklem yanına ayrı bir yargı belirtir.
• İsim-fiil ekini alan kimi sözcükler kalıcı isim olur: yemek, dondurma, buluş... Yargı belirtmediği ve fiil anlamı taşımadığı için bu tür sözcükler fiilimsi kabul edilmez.

Bu açıklamalara göre,

- I. İnsanın kendisini yargılaması zor bir iştir.
II. Çift kırmayı ceylana doğrultuyor avcı.
III. Bir gözleme bir bardak da ayran söyledim.
IV. Sizin görüşünüze katılmıyorum.

cümlelerinin hangisinde isim-fiil, yargı bildirmektedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

5.

Fiil anlamı taşıdığı hâlde sıfat görevi yapan sözcüklere sıfat-fiil denir.

Bu tabloda verilen bilgiye göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat-fiil yoktur?

- A) Tarlasında yetiştireceği ürünleri belirlemişti.
B) Sinir bozucu davranışlarına bir son vermeli.
C) Anahtarı bıraktığı yeri bir türlü hatırlayamadı.
D) Bu teklif benim için kaçırılmayacak bir fırsattı.

6. Sıfat-fiiller, cümlede sıfat ya da adlaşmış sıfat görevinde kullanılabilir. Sıfat-fiil bir ismi nitelediğinde sıfat görevindedir ve sıfat tamlaması oluşturur. Ancak bazen sıfat-fiilin nitelediği isim düşebilir. Bu durumda sıfat-fiil, adlaşmış sıfat görevinde kullanılır.

Bu açıklamalara göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde adlaşmış sıfat-fiil yoktur?

- A) Gelen gideni aratır, demişler.
B) Bu konuyla ilgili bildiklerinizi anlatın.
C) Karşıda duranı tanıyor musunuz?
D) Sana diyecek söz bulamıyorum artık.

7. Çekimli fiil olmadığı hâlde fiil anlamı taşıyan; yüklem anlamını zaman, nitelik, ölçü vs. yönünden etkileyen sözcüklere zarf-fiil denir.

Bu açıklamaya göre,

I.	Basamakları ayağının ucuna basa basa çıktı.
II.	Anahtarını cebinden çıkarıp kapıyı açtı.
III.	İçeri girer girmez eşinin sert bakışlarıyla karşılaştı.
IV.	Hiç konuşmadan, kapının önünde durup onun soru sormasını beklemeye başladı.
V.	Ağlayınca bizi ikna edeceğini sanıp ona bir şey söylemeyeceğimizi düşünüyor.

numaralanmış cümlelerin hangilerinde birden çok zarf-fiil vardır?

- A) I ve II. B) II ve III.
C) III ve IV. D) IV ve V.

8.

I.

- İlim, ilim bilmektir; ilim kendini bilmektir
- Sen kendini bilmezsen bu nice okumaktır.

II.

- Ben gideyim yol gitsin, ben gideyim yol gitsin
- İki yanımdan aksın, bir sel gibi fenerler.

III.

- Arkasında güneş doğmayan büyük kapıdan
- Geçince başlayacak bitmeyen sessiz gece

IV.

- Kurmak bize düştü bu kalbi sökülmiş çağı
- Gülüp en ağır yükün altına attın beni.

Numaralanmış dizelerin hangisinde tüm fiillimsi çeşitlerinin örneği vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı türden fiilimsiler bir arada kullanılmıştır?

- ☒ A) Evde gördüğümüz eşyalar eskiyip yıpranmıştı.
B) Askerdeki kardeşime mektup yazmak istiyorum.
C) Roman yazmak, iyi bir araştırma gerektirir.
D) Serbestçe akan suya karşı koyacak bir baraj vardı önümüzde.

10. I. Gerçek sanatçılar, yazılarıyla dili yüceltirler.
II. Eleştirmenler, yazdığı kitabı beğenmemiş.
III. Şiir anlam yoğunluğu olan bir yazı türüdür.
IV. Aileme telefon edip hemen geliyorum.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi yoktur?

- ☒ A) I. B) II. C) III. D) IV.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı türde bir fiilimsi kullanılmıştır?

- A) Bugüne kadar yaptıklarımın pişman değilim.
B) Giden geminin ardından el sallıyorduk.
☒ C) Benim en büyük korkum, bir gün unutulmaktır.
D) İçinde dayanılmaz bir özlem büyüyordu.

12. Fiil anlamını korumakla beraber cümlede isim, sıfat ya da zarf (belirteç) görevini üstlenen sözcüklere fiilimsi denir.

Bu açıklamaya göre,

“Bilinen bir gerçektir, insanların şiir kitaplarını edinip okuması
I II III

bu ortam ve zamanda imkânsızdır.”

cümlesindeki altı çizili fiilimsilerin çeşidi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Zarf-fiil	İsim-fiil	Zarf-fiil
B)	Zarf-fiil	Sıfat-fiil	İsim-fiil
C)	Sıfat-fiil	Sıfat-fiil	Sıfat-fiil
☒ D)	Sıfat-fiil	Zarf-fiil	İsim-fiil

FİİLİMSİLER

2

1. I. Çocukların oyun oynadığı alanı araç park yeri yapamazsınız.
II. Belediye görevlileri gidince ortalık bir parça sakinleşti.
III. Küçük çocuk dedesiyle bir an önce görüşmek istiyordu.
IV. Bahar geleli buralar daha bir güzelleşti.

A	R	A	Ç	Y	İ	R	O
G	İ	G	E	L	E	L	İ
H	Ü	D	G	İ	T	M	S
O	G	İ	D	İ	N	C	E
G	Ö	R	Ü	Ş	M	E	K
A	C	F	N	A	S	P	R
P	Ö	D	E	V	L	İ	S
G	Ü	Z	L	Z	V	Ö	Z

Bu kelime bulmacada, yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisindeki fiilimsi yoktur?

- ☒ A) I. B) II. C) III. D) IV.

2.

- I. Tavırlarıyla herkesi kendinden uzaklaştırıyor.
- II. Dergi ve gazetelerde yayımladığı denemeleri ilgi topladı.
- III. Bu fotoğraflara baktıkça eski günleri özleyorum.
- IV. Şiirlerinde insana ait her duyguyu bulmak mümkün.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi yoktur?

- ☒ A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. Sıfat-fiiller, nitelediği isim düşünce adlaşmış sıfat-fiil görevinde kullanılır.

Bu açıklamaya göre,

- I. Camdan yansıyan ışık gözlerini kamaştırıyordu.
II. Müdür, geç gelenleri hemen her gün uyarıyordu.
III. Bu, benim de o arkadaşlardan hiç beklemediğim bir tavırdı.
IV. Önceki haftadan kalmışları da bu hafta bitirmek zorundaymış.

cümlelerinden hangilerinde adlaşmış sıfat-fiil vardır?

- A) I ve II. B) II ve III.
☒ C) II ve IV. D) III ve IV.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla isim-fiil vardır?

- ☒ A) Nemrut'ta güneşin doğuşunu izlemek, doyumsuz bir keyiftir.
B) Girişimleriniz güçlü olsa da proje onayı almaya yetmeyecektir.
C) Beklediğiniz açıklamayı kimsenin yapmayacağından emin olabilirsiniz.
D) Yapılan çalışmalar daha öncekilerin kopyası olduğu için kabul görmedi.

5. Aşağıdakilerin hangisinde zarf-fiil diğerlerinden farklı bir sorunun cevabıdır?

- A) Evden çıkmadan önce beni de arayın.
B) Akşam eve dönerken onunla yolda karşılaştık.
☒ C) Görevini bilerek ihmal ediyorsun.
D) Seni görünce birden aklı başına gelecektir.

6. Fiilimsiler, cümlede isim, sıfat ya da zarf (belirteç) görevini üstlenir. Üstlendikleri göreve göre türleri belirlenir.

Buna göre,

- I. Bu kitapla, masalların büyülü dünyasına siz de girmiş olacaksınız.
- II. Hiç vakit kaybetmeden bir kütüphaneye gidip bu kitabı okumaya başlayın.
- III. İstanbul'da doğan yazar liseyi bitirip Ankara'ya üniversite okumaya gelmiş.
- IV. Bence böyle gereksiz konularda yoğunlaşıp daha fazla vakit kaybetmenin anlamı yok.

cümlelerinin hangisinde tüm fiilimsi türleri bir arada kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

7. "Uzun süre açık havada kalınca sebzeler çürümüş." cümlesinde "çürümüş" sözcüğü, çekimli fiildir fakat "Çürümüş sebzeleri ne yapacağını bilmiyordu." cümlesindeki "çürümüş" sözcüğü fiilimsidir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-ecek/-acak" ekini almış sözcük sıfat-fiil görevinde kullanılmamıştır?

- A) Televizyonda izlenecek bir şey bulamadı.
 B) Bütün evin temizliği bitecek bayramdan önce.
 C) Ezberleyeceği formülleri bir kâğıda not etti.
 D) Ütülenecek gömlekleri annesine götürdü.

8. • Fiil anlamını korumakla beraber cümlede isim, sıfat ya da zarf görevini üstlenen sözcüklere fiilimsi denir.
 • Fiilimsiler fiil kök ya da gövdelerine belirli eklerin getirilmesiyle türetilir.
 • Fiilimsiler, fiil anlamlarını korudukları için cümle içinde yüklem dışında bir yardımcı yargı anlamı taşır.

Bu açıklamalara göre,

- I. O kadar dolu ki toprağın şanla,
 Bir değil, sanki bin vatan gibisin
 II. Yüce dağlarına çöken dumanla
 Göklerde yazılı destan gibisin
 III. Hep böyle bulutlar içinde başın
 Hilali kucaklar her vatandaşın
 IV. Geçse de asırlar tazedir yaşın
 O kadar leventsin, fidan gibisin.

dizelerinin hangisinde fiilimsi vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

9. Gönüm, ne kadar hüzünlü bilsen
 Bu ölgün akşamın ölgün bestesi,
 Uzak tepelerden, dağlardan esen
 Aşına olduğum rüzgârın sesi.

Bu şiirde geçen fiilimsiler aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A)

g	ö	n	l	ü	m	
b	i	l	s	e	n	
ö	l	g	ü	n		
u	z	a	k			

B)

b	i	l	s	e	n	
ö	l	g	ü	n		
u	z	a	k			

C)

ö	l	g	ü	n		
u	z	a	k			
e	s	e	n			

D)

e	s	e	n			
o	l	d	u	ğ	u	m

10. I. Artık türkü sesleri toprağın buğusuna karışmıyor.
II. Rüzgârın ne yönden eseceğinin ne önemi kaldı?
III. Turnaların bölük bölük geçmesi de unutuldu.
IV. Umutların bizden ayrılışı da kolay olmadı.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi yoktur?

- ☒ A) I. B) II. C) III. D) IV.

11. Fiilimsiler, fiil anlamını koruyarak cümlede isim, sıfat ya da zarf görevini üstlenir.

Bu açıklamaya göre,

Şom ağızlar buz gibi üflerken nefesini,

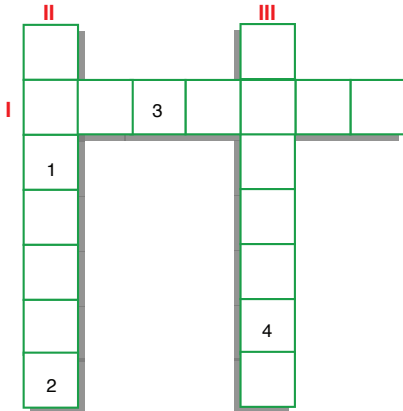
Bir beddua hâlinde uzatarak sesini

Saat hırıltılarla can çekiştir duvarda.

dizelerinde yer alan fiilimsilerin türleri aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Sıfat-fiil / isim-fiil / zarf-fiil
B) İsim-fiil / sıfat-fiil
C) Sıfat-fiil / zarf-fiil
☒ D) Zarf-fiil / zarf-fiil

12. Bu konudan anlayan birine danışın. Zorda kalınca bir şeyler uy-
duran kişilere güvenmeyin.

Bu parçada yer alan fiilimsiler sırasıyla yukarıdaki bulmacaya yerleştirildiğinde numaralanmış kutucuklardaki harflerle oluşan anahtar sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

- A) CAYA B) ALAL
C) UYAN ☒ D) LALA

13. Fiillere getirilen “-ma /-me, -mak /-mek, -ış /-iş /-uş /-üş” ekleriyle yapılan eylemsilere isim-fiil denir.

Buna göre,

Sürekli okumamız, çevremizle iletişim hâlinde olmamız, dünyada
I

neler yaşandığını bilmemiz ve öğrendiklerimizi kendi alanımızda
II

kullanabilmemiz gerekiyor. İş hayatının zorlukları karşısında sabırlı olmak, disiplinli olmak ve çok çalışmak gerekiyor. Bilim ve
III

teknolojinin iş hayatına girişiyle kendimizi sürekli geliştirmek
IV

mecburiyeti daha da arttı.

metnindeki altı çizili sözcüklerden hangileri isim-fiil değildir?

- A) Yalnız I. ☒ B) Yalnız II.
C) I ve III. D) II ve IV.

14. “Tabakları sıraladı.” cümlesinde “sıraladı” sözcüğü, çekimli bir “fiil”dir ve cümlede yüklemidir. “Sıralanan tabakları makineye yerleştirdi.” cümlesinde ise “sıralanan” sözcüğü fiil anlamını korumakla birlikte sıfat görevinde olduğu için “sıfat-fiil”dir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat-fiil kullanılmıştır?

- A) Annemi üzmemek için bu haberi ona geç söylemiştim.
B) Amcam bize gelince evimizi bir sevinç kapladı.
☒ C) Bu antik şehir, diğerlerine göre görülesi bir yerdir.
D) Uzun zamanlarını alsa da çölü yürüyerek geçmişlerdi.

15. I. Akılsız başın cezasını ayaklar çeker.
II. El atına binen çabuk iner.
III. Sora sora Bağdat bulunur.
IV. Her işte bir hayır vardır.

Numaralanmış atasözlerinin hangilerinde fiilimsi yoktur?

- A) I ve II. ☒ B) I ve IV.
C) II ve III. D) II ve IV.

SÖZCÜĞÜN ANLAM ÇERÇEVESİ

1. Aşağıdakilerin hangisinde "açmak" sözcüğünün verilen anlamıyla kullanımı birbirine uymamaktadır?

A)

- "Yakışmak, güzel göstermek"
- Buz mavisi bu odayı açmış.

B)

- "Rengin koyuluğunu azaltmak"
- Bu boyayı biraz daha açalım.

C)

- "Yapmak, düzenlemek"
- Yayınevimiz şiir yarışması açıyor.

D)

- "Bir konu ile ilgili konuşmak"
- Toplantıyı yeni başkan açacakmış.

2. Aşağıdakilerin hangisinde "geçmek" sözcüğü "sona ermek" anlamında kullanılmıştır?

A)

- O güzel günlerin geçeceğini tahmin etmiyordum.
- Otobüsün gelme saati geçti ama otobüs hâlâ gelmedi.
- Onun bana çok emeği geçmiştir.
- Bu karpuzun içi geçmiş, başkasını alalım.

3. "Büyük" sözcüğü, aşağıdakilerin hangisinde diğerlerinden farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) Mantarların büyüklerini bir kenara koy.
- B) Büyüklerine otobüste yer vermeliniz.
- C) Daha büyük bir eve taşınacağız.
- D) Akşam gelirken büyük kutulardan getir.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "olmak" sözcüğünün anlamı ile kullanımı birbirine uymamaktadır?

A)

Yaklaşmak, gelip çatmak

Öğlen oluyor siz hâlâ yatıyorsunuz.

B)

Uygun bulunmak

Ben sizinle gelmesem olur mu?

C)

Meydana gelmek

Çok çalıştım ama bir evim oldu sonunda.

D)

Olgunlaşmak

Erikler henüz olmamış, onlara dokunmayın!

5. "Sürmek" sözcüğü, aşağıdakilerin hangisinde "ceza vermek" anlamında kullanılmıştır?

- A) Son meydan muharebesi tam dört gün sürmüştü.
- B) Bir zamanlar aydınların hepsini İstanbul'dan sürmüşler.
- C) Yemekten sonra kimse bulaşıklara el sürmedi.
- D) Filmin bu kadar uzun süreceğini bilseydim seyretmezdim.

6. O, aldığı borcu mutlaka zamanında öder. Bu cümledeki altı çizili sözcüğün taşıdığı anlam aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Her gün karşılaşıyorduk artık onunla.
- B) Hiçbir zaman kimseye "Git!" demem.
- C) Aldığı her şeyin hesabını günü gününe tutardı.
- D) Haberi anında yetiştirmiş ablasına.

7.

“Dayanmak” sözcüğü, numaralanmış cümlelerin hangisinde tabloda verilen örnek cümledeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) I. ☒ B) II. C) III. D) IV.

8. Aşağıdakilerin hangisinde “dönmek” sözcüğü “Balkon gül bahçesine dönmüştü.” cümlesindeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Buz tutup kayganlaşan yolu çıkamayınca geri döndü.
B) Sözünden döndüğü için onu affetmeyeceğim.
C) Oldukça sert vurduğu top direktten dönmüştü.
☒ D) Bakımı yapılan bahçeler cennete dönmüş.

9. Aşağıdakilerin hangisinde “yetişmek” sözcüğünün açıklamasıyla kullanımı birbirine uymamaktadır?

Anlam	Kullanım
A) Bir alanda bilgi sahibi olmak	Matematikte kendini çok iyi yetiştirmişsin.
B) İhtiyacı karşılamak	Bu seneki mahsul, masraflarımıza ancak yetiştirdi.
☒ C) Aynı boya gelmek	Çocuklar birkaç yıl içinde yetişir, yükünü azaltırlar.
D) Değmek, dokunmak	Elimi uzatırsam erik ağacının dalına yetişirim.

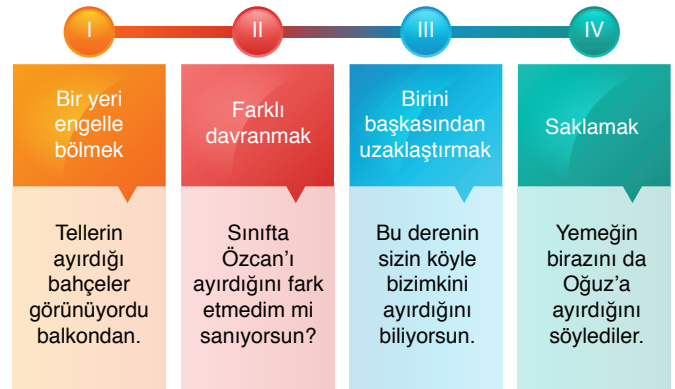
10. “Soğuk” sözcüğü,

- I. Bu soğukta yola çıkarsanız üşürsünüz.
II. Neden bizi çok soğuk karşıladın?
III. Soğuk odada yatarsan hasta olursun.
IV. Soğuklar daha da artacakmış.

cümlelerinin hangilerinde “Misafirlere lütfen soğuk davranma!” cümlesindeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) I ve III. ☒ B) Yalnız II.
C) I ve II. D) II ve IV.

11.

“Ayırmak” sözcüğünün numaralanmış anlamlarından hangisiyle kullanımı birbirine uymamaktadır?

- A) I. B) II. ☒ C) III. D) IV.

12.

- I. Hareket etmek
II. İyileşmek
III. Geçersiz hâle gelmek
IV. Yok olmak

Aşağıdakilerin hangisinde “kalkmak” sözcüğünün kullanımı yukarıda verilen anlamlardan hiçbirine örnek olamaz?

- A) Otobüs saat onda Antalya'dan kalkacakmış.
☒ B) Sabah ben de erken kalkacağım.
C) Hasta iki güne kadar kalkar, yürümeye başlar.
D) O kurallar çok geçmeden kalkmış.

SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİLERİ

1. Söylenişleri aynı olmasına rağmen anlamları farklı olan sözcüklere sesteş denir: “Eli kanamış.”, “Yaban ellerde kalmış.”, “Atın nalı düşmüş.”, “Topu bu tarafa at.”

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde sesteşi olan bir sözcük kullanılmamıştır?

- ☒ A) Bu derenin suyu eski zamanlarda çokmuş.
 B) Yemek yemediğimden karnım çok aç.
 C) Kahvaltı yapmak için aşağıya indi.
 D) Kır hayatına hâlâ alışamadım.

2. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisinin eş anlamlısı yoktur?

- A) Yangın her tarafı sarmıştı.
 B) Ulus olarak yarınlara umutla bakıyoruz.
 C) Anlaşılan bu yöntem de işe yaramamış.
☒ D) Sizi telefonla sürekli aradı fakat bulamadı.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yakın anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- ☒ A) Çok çalışmalı, sonuç almak için çabalamalısın.
 B) Bu makineyle günlerce bıkmadan uğraştı.
 C) Bu kitap okunacak, yarın bana anlatılacak.
 D) Bilim, her olayı inceleyip kanıtlamaya çalışır.

4.

I. Bu dilek, bence onun da isteğidir.

II. Otuz sene önce on iki yaşındaydım.

III. Bizim evde salam, sucuk yenmez.

IV. Elmaların iyisini seçti, kardeşine ayırdı.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde altı çizili sözcükler anlamca birbirine yakındır?

- A) I ve II. ☒ B) I ve IV.
 C) II ve III. D) II ve IV.

5. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangileri karşıt anlamlı değildir?

- ☒ A) Burada kalmakla oraya gitmek arasındayım.
 B) İyi kötü geçinip gidiyoruz işte.
 C) Eşyaları yukarı taşıyınca aşağıya inmeyin.
 D) Eğri oturalım doğru konuşalım.

6. “Sakin” sözcüğü, aşağıdakilerin hangisinde “Kalabalık bir mahallede yaşıyorum.” cümlesindeki “kalabalık” sözcüğünün karşıt anlamını verecek şekilde kullanılmıştır?

- A) İyi düşünmek için sakın olmalısın.
 B) Bu çocuk çok sakın, oğlum gibi yaramaz değil.
 C) Denizin sakinliğinden her zaman korkacaksın.
☒ D) Isparta, Ankara’ya göre daha sakın bir şehirdir.

7. I. Yazın gölge kovan, kışın karnını ovar.
II. Tatlı söz can azığı, acı söz baş kazığı.
III. Bıçak yarası geçer, dil yarası geçmez.
IV. At ölür, meydan kalır; yiğit ölür, şan kalır.

Numaralanmış atasözlerinin hangilerinde karşıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmamıştır?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) II ve III. **D) III ve IV.**

8. Varlıkların sayılabilen, ölçülebilen özelliklerini anlatan sözcükler nicel anlamlı sözcüklerdir. Sayılamayan özelliklerini anlatan sözcükler ise nitel anlamlıdır.

Bu açıklamaya göre,

- I. Toplantıya epey arkadaş çağırılmışın.
II. Yolun sonu dar bir sokağa çıkıyordu.
III. Adam, sorulan sorulara ince yanıtlar veriyordu.
IV. Everest, dünyanın en yüksek dağıymış.

cümlelerinin hangisinde altı çizili sözcük nitel anlam bildirmektedir?

- A) I. B) II. **C) III.** D) IV.

9. Söylenişte tekil olmasına rağmen aynı türdeki bütün varlıkları anlatan sözcükler genel anlamlıdır. Sadece bir varlığı anlatan sözcükler ise özel anlamlıdır.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde genel anlamlı olandan özel anlamlı olana doğru sıralama yapılmıştır?

- A) Çalıkuşu-roman-edebiyat-sanat
B) Mor menekşe-menekşe-çiçek-bitki
C) Bülent-şair-sanatçı-insan
D) Canlı-balık-deniz balığı-hamsi

10.

Yola çıkmadan önce kapını kilitle.

En zor soruların bile bir çözüm yolu vardır.

Bu yol bizi doğruca Fethiye'ye götürür.

Sizin evin yolunu unutmuşum nedense.

Sembollerle gösterilen cümlelerin hangisinde "yol" sözcüğü soyut anlamlıdır?

- A) B) C) D) **B)**

11. I. Kokunun nereden geldiğini anlayamadım.
II. Dostluğumuz bir ömür sürmeli.
III. İnsan, özenle yaratılmış bir varlıktır.
IV. Havada bulut yok, bu ne dumandır?

Numaralanmış cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözcükler soyut anlamlıdır?

- A) I ve II. **B) II ve III.**
C) II ve IV. D) III ve IV.

12. Bir sözcüğün belli bir bilim dalıyla ilgili kullanılan anlamına terim anlam denir.

Bu açıklamaya göre,

- I. Vitrindeki mankenin kolu kırılmış.
II. Bu hastalığı bir gün yeneceğini biliyorum.
III. Eşkenar üçgenin açıları birbirine eşittir.
IV. Her buluşmamızda birbirimize eskileri anlatırdık.

numaralanmış cümlelerin hangisinde bir sözcük terim anlamıyla kullanılmıştır?

- A) I. B) II. **C) III.** D) IV.

KALIPLAŞMIŞ SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM

1. İkilemeler, farklı yollarla oluşabilen kalıplaşmış söz öbekleridir.

- Aynı sözcüğün tekrarıyla oluşan ikilemeler vardır: bula bula, yavaş yavaş, uslu uslu...
- Bazı ikilemeler aynı sözcük olmasa da yakın anlamlı sözcüklerin tekrarıyla oluşur: ağır sızı, yer yurt, üst baş, sorgu sual ...
- Bazı ikilemeler ise karşıt anlamlı sözcüklerle oluşur: aşağı yukarı, ileri geri, acı tatlı...
- Her ikisi de anlamsız sözcüklerin yan yana gelmesiyle oluşan ikilemeler de vardır ve bu ikilemeleri oluşturan sözcükler tek başına kullanılmaz: ıvır zıvır, abur cubur, eciş bücüş...

Bu açıklamaya göre,

- I. Evimin yanında sessiz sakin akan bir dere olsun.
- II. Kaç lira tutarsa tutsun, para mara önemli değil.
- III. Beni eften püften sorunlarla oyalamayı bırakın.
- IV. Biz sizden doğru dürüst bir açıklama bekliyoruz.

cümlelerinin hangisinde ikilemeyi oluşturan sözcükler tek başına kullanılmaz?

- A) I. B) II. ☒ C) III. D) IV.

2. Doğadaki varlıkların çıkardığı seslerin taklit edilmesiyle oluşan sözcüklere yansıma sözcük denir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme yansıma sözcüklerle oluşturulmuştur?

- ☒ A) Adam odasında horul horul uyuyordu.
 B) Yırtık pırtık elbiselerle çarşıya gidilmez.
 C) Elinde eğri büğrü bir değnek vardı.
 D) Onun eniştesi boylu boslu bir adamdır.

3. Dili dolaşmak (anlatırken şaşırmak), eli ayağı olmak (birinin her işine yarar olmak) gibi örneklerde olduğu gibi kalıplaşmış ifadeler deyim denir. Deyimler, genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbekleridir.

Bu açıklamaya göre "göz" sözcüğü, aşağıdakilerden hangisinde deyim içinde kullanılmıştır?

- A) Uzmanlık alanı göz hastalıklarıymış.
 B) Gözleri kanlanmış, doktora gitmeniz gerekir.
☒ C) İş yerindeki başarısıyla göze girmeyi başarmış.
 D) Dedemin gözleri uzağı görmekte zorlanıyor.

4. Birden çok sözcüğün bir durumu daha etkili anlatmak için biçimce ve anlamca kalıplaşmasıyla oluşan sözler deyim denir. Örneğin, "çok zayıflamak" sözüyle anlatılacak bir durum "iğne ipliğe dönmek" deymiyle daha etkili anlatılır.

Bu açıklamaya göre,

- I. Anlattıklarının birçoğunu hepimiz daha önceden biliyorduk.
- II. Doktorun eli gerçekten çok hafifmiş sancım kalmadı.
- III. Haberi duyunca eli ayağı birbirine dolaşmaya başladı.
- IV. Bakıyorum da herkes aynı şeyi düşünüyor ama kimseye bunu söylemiyor.

cümlelerinin hangilerinde deyim yoktur?

- A) I ve III. ☒ B) I ve IV.
 C) II ve III. D) II ve IV.

5. Atasözleri, çoğu kez gerçek anlamları dışında mecaz (benzetmeli) bir anlam taşır.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu açıklamayı örneklemes?

- A) Mum dibine ışık vermez.
☒ B) Adamın iyisi iş başında belli olur.
 C) Ateş düştüğü yeri yakar.
 D) Meyveli ağacı taşlarlar.

6. I. Baston yutmuş gibi ne dikiliyorsun başımda!
 II. Halamın, sevinçten ağzı kulaklarına varmıştı.
 III. Hiçbir şey yapamadığım için içim içimi yiyor.
 IV. O, benim tanıdığım en içten pazarlıklı kişidir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde "sinsi" anlamında bir deyim kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. ☒ D) IV.

7. I. Dengine düşmek: Kendine uygun biriyle eşleşmek
II. Hatır gönül bilmek: Kişilere karşı gösterilmesi gereken saygı kurallarına uymak
III. Bam teline basmak: Karşıdakinin hoşuna gidecek bir şey söylemek
IV. Kabak tadı vermek: Bıkınlık vermek, sıradanlaşmak
- Numaralanmış deyimlerden hangisinin anlamı yanlış verilmiştir?**

A) I. B) II. ☒ C) III. D) IV.

8. Aşağıdaki deyimlerden hangisinin anlamı yanlış verilmiştir?

	Deyim	Anlamı
A)	Ateş pahası	Bir şeyin normalden daha pahalı olması
B)	Sırta kadem basmak	Gizlenmek, çoktandır ortalarda görünmemek
C)	Aklı ermek	Düşünebilecek, anlayabilecek yeterlikte olmak
☒ D)	Gözü arkada kalmak	Birini çok kıskanmak

9. • Atasözleri az sözcükle çok şey anlatan özlü sözlerdir. Anlatıkları denenmiş, doğruluğuna inanılmış genel kural niteliğindedir: Ağacı kurt insanı dert yer. (Atasözü)
• Deyimler ise kalıplaşmış anlatım araçlarıdır. Cümle şeklinde olanlar bile bir anlam bütünlüğü taşımaz. Asıl anlamlarını içinde bulundukları cümleden alırlar, aldıkları anlam da değişmez bir kural niteliğinde değildir: Eline vur ekmeğini al. (Deyim)

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi atasözü değildir?

- A) Üzüm üzüme baka baka kararır.
☒ B) Eski çamlar bardak oldu.
C) Akıllı düşman akılsız dosttan iyidir.
D) Bugünün işini yarına bırakma.

10. Aşağıdakilerin hangisindeki atasözü "Geçimi sağlanmayan insana bir iş zorla yaptırılmaz." anlamındadır?

- A) Arpacıya borç eden ahırını tez satar.
B) Borç yiğidin kamçısıdır.
C) Bıçağı kestiren kendi suyu, insanı sevdiren kendi huyu.
☒ D) Arpa verilmeyen at kamçı zoruyla yürümez.

11. Atasözleri, geniş halk kitlelerinin yüzyıllardan beri geçirdiği deneyimlerden ve bu deneyimlerden çıkarılan sonuçlardan doğmuştur. Bu nedenle bir milletin ortak inanç, duygu veya düşüncesini anlatırlar. Aynı konuda birbirinden farklı değerlendirmelere sahip atasözleri de olabilir.

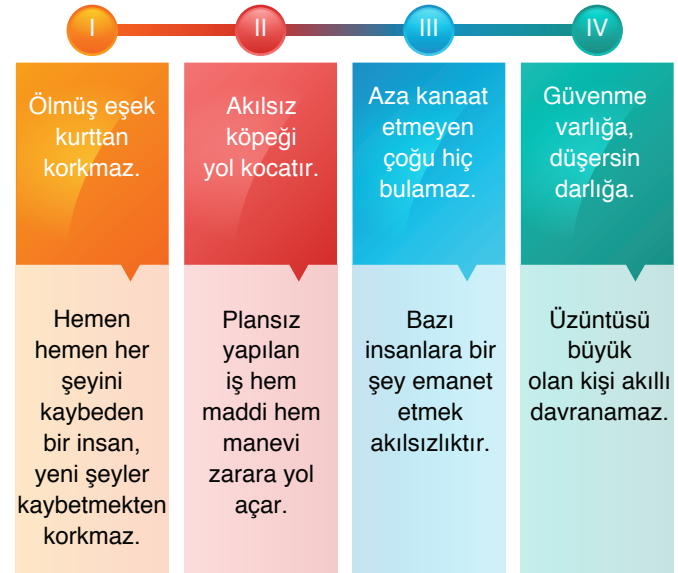
Bu açıklamaya göre,

- I. Aklınla rezil olursun, aklınla vezir olursun.
II. Akıllı, düşününceye kadar deli suyu geçer.
III. Akıl akıldan üstündür.
IV. Akıl adama sermayedir.

atasözlerinden hangisi anlamca diğerlerinden farklıdır?

- A) I. ☒ B) II. C) III. D) IV.

12.

Numaralanmış atasözlerinden hangilerinin açıklaması doğrudur?

- ☒ A) I ve II. B) I ve III.
C) II ve III. D) II ve IV.